

Toelichting bij de items van de signaleringslijst CLCE-24

Sinds het optreden van het CVA heeft de patiënt:

1. Moeite om 2 dingen tegelijk te doen

Vraag: "Vindt u het moeilijk om 2 dingen tegelijk te doen?" De patiënt kan bijv. niet koken en praten tegelijk of lopen en praten tegelijk; of beantwoordt geen vragen, terwijl hij zijn jas uittrekt of gaat zitten.

2. Moeite om de aandacht ergens bij te houden

Vraag: "Kunt u zich goed concentreren?" De patiënt wordt snel afgeleid; of kan het gesprek niet volhouden; of wordt gestoord door bijv. geluiden van buiten of andere mensen in de kamer; of kan niet een krantenartikel uitlezen of het journaal tot het eind toe volgen.

3. Moeite om alles bij te houden, langzamer geworden

Vraag: "Heeft u het gevoel dat alles te snel gaat, bijv. tv? Bent u langzamer geworden in uw manier van doen?" De patiënt vindt dat sinds het CVA alles erg snel lijkt te gaan. Het kan moeilijk zijn om een tv-programma, een gesprek of andere informatie uit de buitenwereld te volgen vanwege het tempo. Het kan zijn dat de patiënt traag reageert.

4. Moeite om nieuwe informatie te onthouden

Vraag: "Vergeet u vaak wat er vlak ervoor tegen u gezegd is?" De patiënt heeft moeite om te onthouden waar hij net iets heeft neergelegd, of om een telefoonnummer lang genoeg te onthouden om het te kunnen draaien. De patiënt heeft moeite met het leren van nieuwe dingen zoals het gebruik van apparatuur.

5. De patiënt heeft moeite om informatie van langer geleden te onthouden, is vergeetachtig geworden

Vraag: "Bent u vergeetachtig geworden? Vergeet u wel eens afspraken?" De patiënt vergeet vaak afspraken of weet uw naam of de namen van bijv. (klein)kinderen niet; of vertelt steeds hetzelfde verhaal of weet bijv. niet meer wat hij gisteren at of deed; of vraagt veelvuldig naar dezelfde informatie.

6. Moeite om zelf initiatieven te nemen

Vraag: "Blijven er dingen liggen of begint u niet meer zo snel aan iets?" De patiënt stelt zelf geen vragen aan u; of heeft moeite te beginnen met dagelijkse handelingen, zoals huishoudelijke activiteiten of hobby's.

7. Moeite met het plannen en organiseren van dingen

Vraag: "Heeft u moeite met het plannen of regelen van dagelijkse activiteiten?" De patiënt kan geen activiteiten voorbereiden, organiseren of adequaat uitvoeren, mist flexibiliteit en overzicht; of doet bijv. niet (meer) de administratie thuis; of kookt bijv. niet (meer) omdat dit niet of minder efficiënt gaat.

8. Moeite om concrete dagelijkse handelingen uit te voeren (niet door verlamming)

Vraag: "Gebruikt u vaak voorwerpen op een verkeerde manier? Of weet u soms de volgorde niet meer?" De patiënt heeft moeite met aan- of uitkleden, huishoudelijke of creatieve activiteiten; of heeft moeite met de volgorde van handelingen.

9. Verminderd tot geen besef meer van tijd

Vraag: "Vergist u zich vaak in de tijd of hoe lang iets duurt?" De patiënt weet niet welke datum vandaag is; of weet niet hoe laat het is of hoe lang het gesprek al duurt.

10. Verminderd tot geen besef meer van plaats, ruimte of persoon

Vraag: "Raakt u vaak de weg kwijt? Of weet u vaak niet meer met wie u praat?" De patiënt weet niet waar hij zich bevindt; of raakt vaak de weg kwijt in huis of buiten; of weet niet wie u bent; of weet de reden voor het bezoek aan u of van u niet.

11. Moeite om gesproken en/of geschreven taal te begrijpen

Vraag: "Heeft u moeite om de krant te lezen of een gesprek te volgen?" De patiënt begrijpt niet wat u zegt; of begrijpt de krant of andere teksten niet meer. Of u krijgt geen adequate antwoorden op uw vragen.

12. Moeite om zelf te praten of te schrijven

Vraag: "Heeft u vaak moeite met praten of schrijven?" De patiënt kan vaak niet op het juiste woord komen; of gebruikt verkeerde woorden qua betekenis. Of de patiënt schrijft woorden of zinnen verkeerd op of spreekt woorden fout uit.

13. Geen aandacht meer voor een deel van het lichaam of de omgeving

Vraag: "Gebeurt het wel eens dat u dingen aan de linkerkant vergeet of niet ziet?" De patiënt loopt vaak ergens tegenaan, bijv. mensen op straat, of deurposten, of vergeet vaak iets aan de linkerkant van het lichaam, bijv. een deel van de maaltijd.

14. Somber, neerslachtig, depressief

Vraag: "Voelt u zich vaak somber of neerslachtig?" De patiënt huilt veel of is vaak verdrietig; of heeft geen interesse of plezier meer in het leven.

15. Angstgevoelens

Vraag: "Bent u angstiger geworden?" De patiënt is bang voor een nieuw CVA, of bang om in de steek of alleen gelaten te worden, of om alleen de deur uit te gaan.

16. Meer op zichzelf gericht, minder sociale contacten

Vraag: "Bent u nu meer op uzelf gericht? Heeft u minder sociale contacten?" De patiënt is in zichzelf gekeerd, isoleert zich of heeft minder interesse in anderen.

17. Irreële verwachtingen

Vraag: "Loopt u vaak tegen dingen op die niet meer zo goed lukken?" De patiënt ziet de zin of het nut van dingen niet meer in, of vraagt overmatig veel van zichzelf of anderen; of is erg gericht op herstel of genezing (terwijl het CVA al meer dan een jaar geleden is).

18. Sneller emotioneel, sneller huilen

Vraag: "Huilt u sneller, bent u sneller ontroerd?" De patiënt heeft het idee dat de tranen sneller komen.

19. Sneller geïrriteerd, prikkelbaar

Vraag: "Bent u sneller geïrriteerd, meer prikkelbaar?" De patiënt reageert vaak erg fel, vooral als dingen niet lopen zoals hij/zij wil.

20 Onverschillig, koel, minder uiten van gevoelens

Vraag: "Bent u onverschilliger geworden?" De patiënt laat meer dingen langs zich heen gaan, of toont minder interesse in anderen of gebeurtenissen.

21. Ontremming, moeite met controle van gedrag

Vraag: "Heeft u soms het gevoel dat de rem eraf is?" De patiënt heeft weinig controle over het gedrag wat betreft bijv. emoties, verbale uitingen, eten/drinken, seksualiteit, geld uitgeven.

22. Sneller en vaker moe

Vraag: "Bent u tegenwoordig vaker en sneller moe?" De patiënt is er eerder vermoeid, heeft meer slaap nodig, zowel fysiek als mentaal.

23+24. Aanvullende problemen

Vraag: "Zijn er andere problemen die nu niet aan de orde zijn gekomen?"

